

Handleiding Les 2: Leven in veiligheid

Lesmateriaal Voortgezet Onderwijs van VluchtelingenWerk Nederland

Introductie

Voor wie?

Deze lessen zijn bedoeld voor leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs: vmbo, havo en vwo. Je kunt als docent de lessen zelf gemakkelijk aanpassen naar het kennis- en onderwijsniveau van de leerlingen.

Waarom?

Gezien en gehoord worden. Je welkom en veilig voelen. Het zijn belangrijke voorwaarden om volwaardig te kunnen meedoen aan onze samenleving. Helaas hebben vluchtelingen soms andere ervaringen. Met deze twee lessen leren leerlingen zich te verplaatsen in de ervaringen van vluchtelingen en kennis krijgen over de motieven van hun vlucht. Die betrokkenheid en kennis helpen het draagvlak voor vluchtelingen te vergroten.

VluchtelingenWerk Nederland staat midden in de samenleving. Wij komen op voor de belangen van vluchtelingen. Onze duizenden deskundige vrijwilligers zetten zich met hart en ziel in voor vluchtelingen: van hulp tijdens de asielprocedure tot het wegwijs maken in de Nederlandse samenleving.

Wil je meer onderwijsmateriaal, een gastles met een vluchteling in je klas of actievoeren voor VluchtelingenWerk Nederland? Ga naar www.lesmateriaal.vluchtelingenwerk.nl

Wat?

Les 1 bestaat uit twee delen. Les 1a: 'Leven in onveiligheid' en Les 1b: 'Op de vlucht'.

Doelstellingen les 1:

- De leerlingen kunnen uitleggen wat migratie is en wat migratiemotieven zijn
- Ze weten het verschil tussen een migrant, asielzoeker en vluchteling
- Ze denken na over vluchtelingen en wat hun vluchtmotieven kunnen zijn
- Ze kunnen uitleggen hoe het leven in vluchtelingenkampen is

Les 2 heeft als titel 'Leven in veiligheid' en daar horen de volgende doelstellingen bij:

- De leerlingen kunnen uitleggen hoe de asielprocedure werkt
- Ze kunnen uitleggen wat verschillende organisaties doen voor vluchtelingen
- Ze weten wat ze zelf kunnen doen om anderen zich welkom te laten voelen

Wat heb je nodig voor de lessen?

Je hebt het digibord nodig en als docent ook een kopie van de handleiding waarin onder meer de lesvolgorde, instructies en opdrachten staan. In plaats van een kopie kun je ook de handleiding digitaal bekijken. In dat geval moet je wisselen tussen de slides bedoeld voor de leerlingen en de instructies in de handleiding.

Zowel bij les 1 en 2 horen werkbladen. Daarvan moet je voldoende kopieën beschikbaar hebben voor je leerlingen. Je vindt deze werkbladen onder de knop [handleidingen](#). Daar vind je ook het 'Antwoordenblad werkbladen' voor beide lessen.

Relatie met burgerschap

Leerlingen oefenen veel op school. Met rekenen/wiskunde, Nederlands, Engels, sociale vaardigheden... En ook burgerschap. Dat kan een levendig vak zijn, omdat het zich direct afspeelt in de leefwereld van jongeren. Zij zijn immers zelf burgers die nu en later succesvol willen meedoen aan onze soms complexe en diverse samenleving. Een geweldige uitdaging. Gelukkig kunnen de leerlingen alle vaardigheden (en kennis) die daarvoor nodig zijn oefenen in de veilige schoolomgeving.

De school als oefenplaats

Waarom we dit vertellen? Omdat we de jongeren van nu nodig hebben om aan een vrij, gelijk en solidair Nederland te blijven bouwen. En uitgerekend deze thema's zijn de basiswaarden van burgerschap: vrijheid, gelijkheid en solidariteit. Daarom passen jouw school en VluchtelingenWerk Nederland zo goed bij elkaar. Met onze thema's kun je burgerschap handen en voeten geven. Jouw school als oefenplaats.

Aansluiten bij nieuwe wet burgerschapsonderwijs

En juist dat oefenen is in de nieuwe wet burgerschapsonderwijs omschreven als dé kern:

Het onderwijs bereidt leerlingen voor op deelname aan de samenleving; tegelijkertijd zijn zij nu al deelnemers van die samenleving. In dat laatste perspectief zijn de school en de schoolomgeving contexten waarbinnen leerlingen ervaringen opdoen met en oefenen van 'burger-zijn'. Daarom duiden we de school aan als 'oefenplaats voor burgerschap'.

Hiermee benadrukken we ook dat kwalitatief burgerschapsonderwijs meer is dan lessen over burgerschap en/of een vakgerichte benadering van burgerschap. Burgerschap kun je in de school op verschillende plaatsen en momenten oefenen.'

Opdrachten burgerschapsonderwijs

Ook sluiten deze lessen naadloos aan op afzonderlijke burgerschapsopdrachten:

– Vrijheid en gelijkheid

Over de fundamentele rechten en vrijheden van de mens zoals vastgelegd in nationale en internationale wetten en verdragen (mensenrechten, kinderrechten, vrijheidsrechten).

– Democratische cultuur

Over omgangsvormen die door democratie worden bevorderd en die haar ook mogelijk maken. Zoals vreedzaamheid, verdraagzaamheid, de bereidheid de ander te (h)erkennen als gelijkwaardige en op gelijke voet met hem, haar of hen te communiceren.

– Diversiteit

Over manieren om ervoor te zorgen dat ieder individu en elke groep gelijkwaardig kan deelnemen aan de samenleving.

– Solidariteit

Over solidariteit en rechtvaardigheid en manieren om vorm te geven aan onze morele betrokkenheid op anderen.

– Globalisering

Over kansen en uitdagingen in een complexe wereldsamenleving.

Relatie met andere vakken en kerndoelen

Naast Burgerschap zijn deze lessen ook relevant voor de vakken aardrijkskunde, maatschappijleer en levensbeschouwelijke vorming. Kortom, de vakken binnen het domein Mens & Maatschappij. In dit domein staat de persoonlijke betrokkenheid van leerlingen centraal: bij zichzelf en bij ontwikkelingen in de wereld, in het verleden en in de maatschappij om hem heen. Leerlingen moeten immers in de toekomst standpunten bepalen en beslissingen nemen over zaken van persoonlijk en van algemeen belang. Het gaat daarom niet alleen om het begrijpen van verschijnselen in de actuele maatschappelijke werkelijkheid (hoe zit het?), maar ook om het waarderen en beoordelen daarvan (wat vind ik ervan?).

De lessen dragen bij aan het realiseren van met name de volgende kerndoelen binnen het onderwijs:

- 36 De leerling leert betekenisvolle vragen te stellen over maatschappelijke kwesties en verschijnselen, daarover een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen, en daarbij respectvol met kritiek om te gaan.
- 38 De leerling leert een eigentijds beeld van de eigen omgeving, Nederland, Europa en de wereld te gebruiken om verschijnselen en ontwikkelingen in hun omgeving te plaatsen.
- 47 De leerling leert actuele spanningen en conflicten in de wereld te plaatsen tegen hun achtergrond, en leert daarbij de doorwerking ervan op individuen en samenleving (nationaal, Europees en internationaal), de grote onderlinge afhankelijkheid in de wereld, het belang van mensenrechten en de betekenis van internationale samenwerking te zien.

Les 2: Leven in veiligheid

- Deze les duurt circa 65 minuten. Past dit niet in je beschikbare tijd, maak dan scherpe keuzes of besteed er een extra les aan.
- De leerlingen werken drie keer met het werkblad. Zorg vooraf voor één kopie per leerling.

Introductie en leerdoelen

Slide 1: Leven in veiligheid	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Je bent je land ontvlucht en komt eindelijk in Nederland aan. Maar wat staat je eigenlijk te wachten als je in Nederland bent?</p> 	<p>Leg uit Maar een klein gedeelte van de vluchtelingen bereikt Nederland. Wat gebeurt er dan? Je bent aangekomen in Nederland. Je hebt dit land gekozen, omdat het een veilig land is. Je bent niet meer in direct in levensgevaar. Er is geen oorlog en je wordt niet buitengesloten vanwege je geloof, je geaardheid en/of je huidskleur.</p> <p>In deze les leren de leerlingen alles over wat er gebeurt als je eenmaal in Nederland bent aangekomen.</p>	1 min.

Slide 2: Leerdoelen	Didactische aanwijzingen	Tijd
<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt uitleggen hoe de asielprocedure werkt. - Je kunt uitleggen wat verschillende organisaties doen voor vluchtelingen. - Je weet wat je zelf kan doen om anderen zich welkom te laten voelen.	Bespreek de leerdoelen met de leerlingen.	1 min.

Asielaanvraag

Slide 3: Asielprocedure	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Om vast te stellen of iemand vluchteling is, moet je de asielprocedure doorlopen.</p> <p>Aan de slag Maak tijdens het kijken van het filmpje opdracht 1 op je werkblad.</p> 	<p>Leg uit Om bescherming te krijgen van de Nederlandse overheid moeten mensen asiel aanvragen. Dit is een ingewikkeld proces. Jullie gaan over dit proces leren in de volgende opdracht.</p> <p>Speel het filmpje 'Asielprocedure' af (1.35 min).</p> <p>Laat de leerlingen individueel opdracht 1 maken op het werkblad. <i>Bespreek de antwoorden met de leerlingen.</i></p> <p>Vraag Denken jullie dat dit proces makkelijk of moeilijk is voor vluchtelingen? <i>Toelichting: het is vaak een langdurig en heftig proces. Mensen moeten tijdens het onderzoek alles vertellen wat ze hebben meegemaakt en wachten lang in onzekerheid.</i></p>	10 min.

Slide 4: Onderzoek IND	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Het aanvragen van asiel is een lang en ingewikkeld proces. Er wordt uitgebreid onderzoek gedaan naar iedere vluchteling door de Immigratie- en Naturalisatie-dienst: de IND.</p> <div data-bbox="167 421 592 573" style="border: 1px solid purple; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>Immigratie- en Naturalisatiedienst Ministerie van Justitie en Veiligheid</p> </div> <p>Om er zeker van te zijn dat de asielzoeker gevaar loopt in zijn land, omdat hij/zij anders geen asiel kan krijgen.</p>	<p>Leg uit Tijdens de asielpcedure wordt uitgebreid onderzoek gedaan door een speciale dienst van de Nederlandse overheid, de Immigratie- en Naturalisatiedienst.</p> <p>Tijdens de asielpcedure onderzoekt de IND of iemand echt een vluchteling is. De onderzoekers van de IND willen alles weten. Waarom is hij gevlucht? Is de vluchteling wie hij zegt dat hij is? Komt hij uit het land waar oorlog woedt? Hoe is hij naar Nederland gekomen?</p> <p>Vraag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom denken jullie dat zo'n onderzoek nodig is? <i>Toelichting: om er zeker van te zijn dat de asielzoeker gevaar loopt in zijn land, omdat hij/zij anders geen asiel kan krijgen.</i> - Hoe zouden jullie je voelen tijdens zo'n onderzoek? <i>Toelichting: tijdens het onderzoek komen vele persoonlijke vragen aan bod. Ook vraagt de IND naar naar zaken waarover asielzoekers gewend zijn te zwijgen, bijvoorbeeld hun seksualiteit.</i> 	2 min.

Opvang en protest

Slide 5: In het AZC	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Als vluchtelingen wachten op een besluit over hun asielverzoek, moeten ze ergens verblijven. In Nederland is het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) verantwoordelijk om asielzoekers onderdak in Nederland te bieden.</p> <p>Bekijk het filmpje waarin Hassan kort vertelt over het leven in een AZC.</p> <div data-bbox="167 1361 592 1630" style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> </div>	<p>Leg uit Als vluchtelingen wachten op een besluit over hun asielverzoek, moeten ze ergens verblijven. In Nederland is het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) verantwoordelijk om asielzoekers onderdak in Nederland te verlenen. Het COA is verantwoordelijk voor asielzoekerscentra (zogenoemde AZC's) en noodopvanglocaties. Vanaf het moment dat een asielzoeker Nederland binnenkomt, wordt hij opgevangen in een van de opvangcentra.</p> <p>Speel het filmpje 'Hassan vertelt over het azc' af (2.00 min).</p> <p>Vraag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe denk jij dat het is om te wonen in een asielzoekerscentrum? - Klopt het filmpje met wat jij dacht over het is om in een asielzoekerscentrum te wonen? - Is er op dit moment een opvanglocatie bij jou in de buurt? Zo ja, wat merk je daarvan? - Hoe zou jij het vinden om in een asielzoekerscentrum te wonen? <i>Toelichting: eigen antwoord. Bijvoorbeeld: moeilijk, want je kent niemand en je hebt net een hele zware periode achter de rug, moet veel delen met anderen en je hebt weinig privacy. Fijn want je bent tenminste niet alleen, je bent nu veilig.</i> 	5 min.

Slide 6: Protesten tegen een azc

Didactische aanwijzingen

Tijd

Soms zijn er protesten tegen de opvang van asielzoekers.

Bekijk het filmpje van het protest tegen azc Geldermalsen.

Leg uit

Soms zijn er protesten tegen de opvang van asielzoekers. Mensen voeren heftige discussies tegen de gemeente, gaan met protestborden de straat op of zetten negatieve berichten op sociale media.

Bekijk het filmpje 'Protest tegen azc Geldermalsen' (1.33 min).

Vraag

- Waarom zouden mensen bang voor kunnen zijn voor de komst van een AZC?

Toelichting: mensen kunnen bang zijn voor toename van criminaliteit, waardedaling van woningen of veranderingen van de sfeer in de wijk. Daarnaast kunnen mensen het oneens zijn met de manier van besluitvorming.

- Wat zou jij ervan vinden als er een AZC gebouwd wordt bij jou in de wijk?

Toelichting: een veel voorkomend vooroordeel is dus dat er rondom AZC's meer overlast en criminaliteit is, maar uit onderzoek blijkt dat dit niet het geval is.

3 min.

Slide 7: Wachten op antwoord

Didactische aanwijzingen

Tijd

Vluchtelingen moeten soms heel lang wachten op hun asielverzoek. Tot die tijd mag een asielzoeker maar weinig doen.

Leg uit

In een asielzoekerscentrum kunnen vluchtelingen niets anders dan wachten op een antwoord op hun asielverzoek. Het wachten duurt soms een paar maanden, maar het kan ook jaren duren. Tot aan de beslissing mag de asielzoeker slechts heel beperkt werken.

Vraag

Wat zouden jullie doen in de tijd totdat je de beslissing te horen krijgt?

2 min.

Na de asielaanvraag

Slide 8: Reactie op asielaanvraag	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Het is zo ver Na lang wachten is het zo ver, het antwoord is binnen! Er zijn twee mogelijkheden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asielaanvraag toegewezen: de persoon wordt erkend als vluchteling - hij of zij mag in Nederland blijven. 2. Asielaanvraag afgewezen: de persoon wordt niet erkend als vluchteling - hij of zij moet Nederland verlaten. <p>Aan de slag Niet iedereen krijgt positief nieuws te horen. Sommigen worden afgewezen en staan voor een lastige keuze. Wat nu?</p> <p>Maak opdracht 2 op je werkblad.</p>	<p>Leg uit Als het onderzoek afgerond is, en alle stappen doorlopen zijn, krijgen vluchtelingen hun antwoord. Of de aanvraag is toegewezen: de persoon wordt erkend als vluchteling en mag in Nederland blijven. Of de asielaanvraag wordt afgewezen: de persoon wordt niet erkend als vluchteling en moet Nederland verlaten.</p> <p>Laat de leerlingen opdracht 2 maken op het werkblad.</p> <p>Bespreek de antwoorden achteraf. Wat zou je doen als het asielverzoek is afgewezen? En waarom?</p>	10 min.

Slide 9: Asielaanvraag toegewezen	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Toegewezen, maar wat nu? Van de 16.5050 vluchtelingen die in 2021 een asielverzoek deden, kregen 12.065 mensen een positief antwoord op hun asielaanvraag. Dat is ongeveer 75%.</p> <p>Bekijk het filmpje 'Vlucht en aankomst in Nederland'.</p> 	<p>Vraag Stel je spreekt geen Nederlands en kent alleen mensen uit het asielzoekerscentrum. Wat zou jij doen? <i>Toelichting: in Nederland zijn veel vrijwilligers van bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk Nederland die vluchtelingen 'op gang' helpen.</i></p> <p>Bekijk het filmpje 'Vlucht en aankomst in Nederland'(3.49 min).</p>	5 min.

Slide 10: De inburgeringstest	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Vluchtelingen die mogen blijven, moeten een inburgeringsexamen doen. In dit examen laten ze zien dat ze de taal spreken en weten hoe de Nederlandse samenleving in elkaar zit.</p> <p>Vluchtelingen kunnen geld lenen voor de inburgeringscursus en de examens. Als ze binnen hun termijn van drie jaar inburgeren, hoeven ze deze lening niet terug te betalen. Slagen ze niet op tijd, dan krijgen ze een boete en moeten zij de lening terugbetalen.</p> <p>De inburgeringstest... zou jou het lukken?</p>	<p>Leg uit</p> <p>Vluchtelingen die mogen blijven, moeten een inburgeringsexamen doen. In dit examen laten ze zien dat ze de taal spreken en weten hoe de Nederlandse samenleving in elkaar zit.</p> <p>Vluchtelingen kunnen geld lenen voor de inburgeringscursus en de examens. Als ze binnen hun termijn van drie jaar inburgeren, hoeven ze deze lening niet terug te betalen. Slagen ze niet op tijd, dan krijgen ze een boete en moeten zij de lening terugbetalen.</p> <p>In de quiz op de volgende slide van het digibord, staan voorbeeldvragen.</p>	<p>2 min.</p>

Slide 11: Maak de inburgeringstest**Didactische aanwijzingen****Tijd**

	De leerlingen gaan in tweetallen een quiz doen.	5 min.
Welke kolonie van Nederland werd na de Tweede Wereldoorlog onafhankelijk? ☐ Indonesië ☐ Suriname ☐ Curaçao	Antwoord Indonesië	
Yasmines moeder is zo vergeetachtig dat ze niet meer voor zichzelf kan zorgen. Wat moet Yasmine doen? ☐ Ze geeft haar moeder haar logeerkamer. ☐ Ze probeert haar moeder op te laten nemen in het ziekenhuis. ☐ Ze probeert een plaats voor haar moeder te vinden in een verzorgingshuis.	Antwoord Ze probeert een plaats voor haar moeder te vinden in een verzorgingshuis.	
Er zit een verschil tussen het bruto- en nettoloon. Waar gaat dat verschil naar toe? ☐ De overheid, ze gebruiken dat deel voor bijvoorbeeld AOW-uitgaven. ☐ De overheid, ze betalen daar de staatschuld mee. ☐ De werkgevers, ze betalen daar hun bedrijfskosten mee.	Antwoord De overheid, ze gebruiken dat deel voor bijvoorbeeld AOW-uitgaven.	
Evert is zijn schuur aan het opruimen. Hij komt een kapotte accu tegen uit zijn vorige auto. Wat doet hij? ☐ Hij zoekt informatie over chemisch afval. ☐ Hij zoekt informatie over grofvuil. ☐ Hij zet de accu bij de glasbak.	Antwoord Hij zoekt informatie over chemisch afval.	
Waarom is Nederland lid van de Europese Unie? ☐ Dan werken alle legers van Europa samen. ☐ Dat is goed voor de Nederlandse economie. ☐ Dat is verplicht voor alle Europese landen.	Antwoord Dat is goed voor de Nederlandse economie.	

Slide 12: Is jouw klas geslaagd?

Didactische aanwijzingen

Tijd

In het echte examen zijn het 39 vragen en mogen er maximaal 13 vragen fout beantwoord worden, om het examen-onderdeel te halen. Dit zou betekenen dat als je in deze quiz meer dan 3 of meer antwoorden fout hebt, je gezakt bent.

Daarbij komen in het echte inburgerings-examen ook de onderdelen schrijven, spreken, luistervaardigheid, leesvaardigheid en oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt voor.

Leg uit

Het is verplicht om een inburgeringscursus te doen. Door de inburgeringscursus goed te doorlopen, kunnen vluchtelingen een permanente verblijfsvergunning krijgen.

Vraag

- Hoeveel vragen hadden jullie goed?
  - Vinden jullie het nodig dat iedereen deze test moet doen?
  - Waar zouden, volgens jullie, de vragen over moeten gaan? Vinden jullie dat de vragen, goede vragen zijn?
- Toelichting: in het echte examen zijn het 39 vragen en mogen er maximaal 13 vragen fout beantwoord worden, om het examen-onderdeel te halen. Dit zou betekenen dat als je in deze quiz meer dan 3 of meer antwoorden fout hebt, je gezakt bent.

Daarbij komen in het echte inburgeringsexamen ook de onderdelen schrijven, spreken, luistervaardigheid, leesvaardigheid en oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt voor.

4 min.

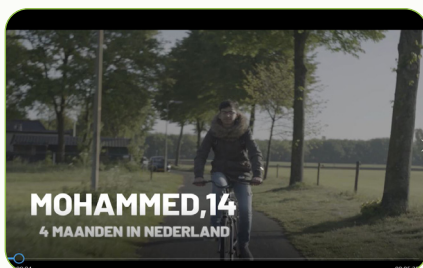

Slide 13: Mohammed uit Syrië

Didactische aanwijzingen

Tijd

Bekijk het filmpje van Mohammed

Filmpje kijken

Bekijk het filmpje over de Syrische jongen Mohammed. Dit filmpje duurt 5.29 minuten en laat zien hoe Mohammed op school de Nederlandse taal leert. Hij volgt deze lessen om te slagen voor het inburgeringsexamen. Mohammed vertelt ook over zijn toekomstdroom: dokter worden.

Vraag

- Welke indruk krijg jij van Mohammed?
- Op welke manier ben jij met je toekomstdroom bezig?
- Welke overeenkomsten en verschillen zie jij tussen hoe jij met je toekomst bezig bent en hoe Mohammed dat doet?

6 min.

<i>Slide 14: Welkom... maar hoe?</i>	<i>Didactische aanwijzingen</i>	<i>Tijd</i>
<p>Welkom heten Je hebt het filmpje over Mohammed gezien. Bespreek nu in tweetallen manieren om, als Mohammed bij jou in de groep zou komen, hem een gevoel van welkom te geven. Wat kun jij doen? Wat kan de groep doen? Waarmee kun je hem buiten schooltijd misschien helpen?</p> <p>En ook: wat zou jij hem graag als allerbelangrijkste van jouw leefomgeving willen laten zien en meegeven?</p> <p>Bespreek jullie ideeën kort met de hele groep.</p> 	<p>Opdracht Je hebt het filmpje over Mohammed gezien. Bespreek nu in tweetallen manieren om, als Mohammed bij jou in de groep zou komen, hem een gevoel van welkom te geven. Wat kun jij doen? Wat kan de groep doen? Waarmee kun je hem buiten schooltijd misschien helpen? En ook: wat zou jij hem graag als allerbelangrijkste van jouw leefomgeving willen laten zien en meegeven?</p> <p>Bespreek tot slot kort hun ideeën met de hele groep.</p>	5 min.

<i>Slide 15: Multicultureel Nederland</i>	<i>Didactische aanwijzingen</i>	<i>Tijd</i>
<p>Vluchtelingen moeten leren over de Nederlandse cultuur, maar nemen zelf ook een heel eigen cultuur met zich mee. Daardoor komen er in Nederland veel culturen samen, en is ons land multicultureel.</p> 	<p>Leg uit vluchtelingen die in Nederland komen, moeten onder andere voor de inburgeringscursus veel leren over de Nederlandse cultuur. Ook hebben vluchtelingen een eigen cultuur. Dit maakt Nederland heel multicultureel.</p> <p>Vraag Wat vinden jullie ervan dat Nederland multicultureel is?</p>	1 min.

Slide 16: Boodschap vluchtelingen	Didactische aanwijzingen	Tijd
<p>Veel vluchtelingen proberen snel hun leven op te bouwen, maar stuiten in het dagelijks leven op onbegrip.</p> <p>Bekijk het filmpje '5 lessen van een vluchteling'.</p> <p>Aan de slag Maak in duo's opdracht 3 op je werkblad.</p> 	<p>Leg uit Veel vluchtelingen proberen snel hun leven op te bouwen, maar stuiten in het dagelijks leven op onbegrip. In dit filmpje vertellen vijf van hen wat elke Nederlander over vluchtelingen moet weten, zodat er meer begrip voor hun situatie komt.</p> <p>Bekijk het filmpje '5 lessen van een vluchteling' (2.54 min).</p> <p>Vraag</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wat was het doel van dit filmpje denk je? En wat vond je ervan? – Waren er dingen in dit filmpje die je nog niet wist of nog niet eerder over na hebt gedacht? – Hoe kun jij ervoor zorgen dat erkende vluchtelingen zich veilig en gelukkig kunnen voelen in Nederland? <p>Opdracht Nu maken de leerlingen in duo's opdracht 3 van het werkblad. Bespreek klassikaal kort de resultaten. Wat valt op in wat de leerlingen hebben ingevuld?</p>	10 min.

Afsluiting

Slide 17: Afsluiting	Didactische aanwijzingen	Tijd
<ul style="list-style-type: none"> – Wat vond je van de afgelopen lessen? – Welke (nieuwe) inzichten heb je opgedaan? – Hoe zou jij met vluchtelingen omgaan als je het in Nederland voor het zeggen had? 	<p>Sluit de les af. Bespreek daarbij de vragen op het digibord.</p>	2 min.